

KRÁČANIE S BOHOM

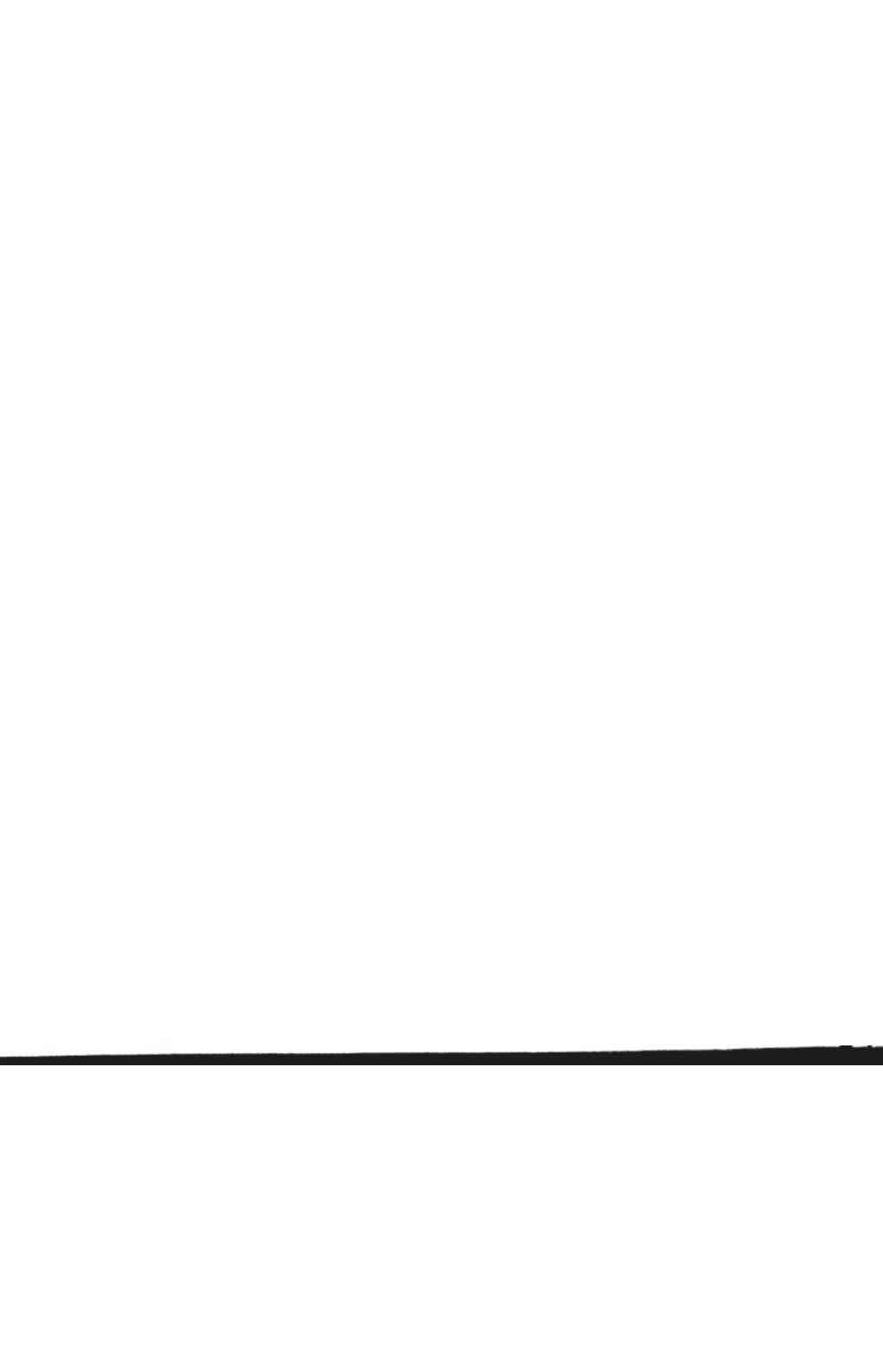
ROZPRÁVAŤ SA S NÍM.
POČÚVAŤ HO.
A TO NAOZAJ.

JOHN ELDREDGE

KRÁČANIE
S BOHOM

JOHN ELDREDGE

KRÁČANIE
S BOHOM

ROZPRÁVAŤ SA S NÍM.
POČÚVAŤ HO.
A TO NAOZAJ.

redemptoristi

© Redemptoristi – Slovo medzi nami, 2016

© John Eldredge, 2016

Translation © Lukáš Vaník, 2016

Published by arrangement with Thomas Nelson,
a division of HarperCollins Christian Publishing, Inc.

ISBN 978-80-89342-95-2

*Pre Stasi,
s ktorou sme prešli takmer všetky tieto lekcie.*

ÚVOD

Toto je rad príbehov o tom, ako sa dá počas roka kráčať s Bohom.

Žiť s Bohom intímne je pre nás ľudí tou najhlbšou potrebou. Práve na to sme boli stvorení. Na samom počiatku našich dejín, pred pádom človeka, teda ešte predtým, než sme svet vychýlili z jeho osi, existoval raj, ktorý sa volal Eden. A podľa Božieho zámeru v tejto záhrade života žili prvý muž a prvá žena. Ich príbeh je pre nás dôležitý, pretože čo mali a čím boli oni, tým sme mali byť aj my a aj my sme mali mať to isté. A viac než zo všetkých ostatných potešení tohto miesta sa tešili najmä z jedného: z toho, že kráčali s Bohom. Rozprávali sa spolu.

Pre toto sme boli stvorení – ty i ja. A *musíme* to znovu nadobudnúť.

Priveľa rokov svojho života som strávil tým, že som sa pokúšal zariadiť si život podľa seba. Čítal som knihy, navštevoval kurzy, pričom som sa stále rozhliadal, či nezbadám nejakého človeka, ktorý by azda vedel, ako na to. Všimol som si, že susedove deti pôsobia navonok úspešne, tak som si pomyslel: *Čo oni robia, a ja nie? Ich deti športujú. Možno by som aj ja mal dať tie svoje na nejaký šport.* Po tom, čo som sa dorozprával s nejakým človekom, ktorý vyzeral, akoby bol pupkom sveta,

napadlo mi: *Vyzerá taký sčítaný. Málo čítam. Mal by som viac čítať.* Započul som, že istému kolegovi sa finančne darí, a hneď mi zišlo na um: *Trávi čas hospodárením s peniazmi. To by som mal robiť.* Takéto monitorovanie, prehodnocovanie, pozorovanie a prispôsobovanie sa robíme stále a všetci – snažíme sa takto nájsť kľúč, ktorý nám zaistí, že náš život bude fungovať.

Nechajme však tento zoznam bokom. Zdá sa, že jediným trvalým ovocím, ktoré takéto konanie so sebou prináša, je len to, že nás privádza do zmätku. Mal by som teraz čítať, cvičiť alebo kontrolovať, či som nepribral, alebo by som mal vytvárať pre svojho syna príležitosť, z ktorej by si vzal ponaučenie?

Nech vás povzbudí vedomie, že takýto život si ani nemusíte predstavovať. Nie je totiž možné, aby ste si dostatočne osvojili zásady a metódy, ktorými by ste si zabezpečili dobré fungovanie svojho života. Nebolo vám to určené a Boh vás ani takto uspieť nenechá. Lebo on vie, že keby sme uspeli bez neho, boli by sme od neho nekonečne ďaleko. Uverili by sme hrozným veciam o svete – veciam typu *Toto zvládnem sám* a *Keď sa budem viac snažiť, môžem byť úspešný.* Takýto celkový prístup k životu – snaha vyriešiť ho, uspieť, a to aj napriek nepriaznivým vyhlídkam, uspieť najväčšmi ako sa dá – je úplne bezbožný. Je to uvažovanie, v ktorom niet Boha. On sa v týchto úvahách vôbec nenachádza. Takéto štvieranie sa zaváňa skôr neslávnym ľudom, ktorý vztýčil babylonskú vežu, než ľuďmi, ktorí sa prechádzali s Bohom v záhrade počas denného vánku.

Napokon, ja by som si radšej vybral Boha.

Možno ste počuli staré príslovie: „Ak dáš človeku rybu, nakrmiš ho na jeden deň. Ak ho však naučíš loviť ryby, nakrmiš ho na celý život.“ Táto istá pravda platí aj o samotnom živote. Ak dáte niekomu nejakú odpoveď, nejaké pravidlo či princíp, pomôžete mu tým vyriešiť jeden problém. Ale ak ho naučíte kráčať s Bohom, pomôžete mu vyriešiť zvyšok jeho

života. Umožníte mu napojiť sa na nevyčerpatelný prameň vedenia, útechy a ochrany.

Keby ste teraz zistili, že môžete viesť dialóg s tým najmúdrejším, najmilším, najštedrejším a najskúsenejším človekom na svete, bolo by azda márne tráviť s týmto človekom čas? Alebo by bolo naopak lepšie drieť na vlastnú päsť a ísť si svojou vlastnou cestou?

Nech už je človek v akejkoľvek životnej situácii – či už je mäsiarom, pekárom alebo vyrába svietniky –, jeho najhlbšou a najnaliehavejšou potrebou je, aby sa naučil *kráčať* s Bohom. Počúvať jeho hlas. Dôverne ho nasledovať. Toto je ten najpodstatnejší zvrat udalostí v živote každého človeka – privádza nás totiž späť k prameňu života. Z tohto spojenia môže potom vyplynúť všetko ostatné, po čom túžime.

Ako však niečo také získať? Ako sa máme naučiť žiť s Bohom a kráčať s ním každý deň v dôvernom dialógu? Niekoľko rokov som dychtivo čítaval príbehy o prvých učeníkoch, akým bol Atanáž, ktorému zas pomohol taký duchovný obor ako Anton; alebo o Benediktovi a benediktínoch či o nasledovníkoch mnícha Kolumbána, ktorí s ním žili na ostrove Iona. Pritom som sa pristihol, že premýšľam nad jedným: *Kde to však ľudia dosiahnu dnes?* Tieto príbehy mi pripadali ako Ezopove bájky. Síce očarujúce, ale zastarané. Nepoznám nikoho, kto by žil v jednej chatrči so svojim duchovným radcom, vodcom, otcom alebo usmerňovateľom, s ktorým by si – kedykoľvek by chcel – prechádzal odvíjajúce sa udalosti svojho života. Viem, že takí otcovia existujú, a modlím sa, aby ich bolo viac. Ale zatiaľ je ich málo a väčšina z nás takúto možnosť nemá.

Ale aj tak sa môžeme učiť.

Možno nemáte prístup k rybárovi, ktorý je majstrom v muškarení, ale ak sa pozeráte, ako nahadzuje udicu niekto, kto bol pri ňom niekoľko rokov, aj z toho sa veľa naučíte.

Keď sme boli so Stasi novomanželmi, radi sme si niekam zašli s pármami, ktoré žili v manželstve už desať či dvadsať rokov. Veľa sme dokázali vyťažiť už len tým, že sme si vypočuli ich skúsenosti, či už dobré alebo zlé. Popravde, väčšinou nám najviac pomohli práve príbehy o ich chybách. A tak som dospel k tomuto: tým, že opíšem svoje skúsenosti a pomenujem veci, ktoré mi Boh ukazuje, zároveň vrhnem svetlo aj na vaše skúsenosti a pretavím do slov veci, ktoré Boh ukazuje vám. Keď sa s vami delím o tieto príbehy, v žiadnom prípade netvrdím, že existuje len jeden spôsob, ako kráčať s Bohom. Ale ako povedal George MacDonald: „Tak ako žiadne Písmo nepripúšťa súkromný výklad, tak ani žiadny pocit v ľudskom srdci neexistuje len v tom srdci samotnom, pričom by sa – v nejakej forme či v nejakom stupni – zároveň nenachádzal v každom srdci.“

A tak to, čo vám predkladám, je rad príbehov o tom, ako môže také kráčanie s Bohom počas roka asi vyzeráť. Chystám sa vám otvoriť svoje denníky. Alebo aspoň časť z nich. Tú časť, ktorá – ako dúfam – by vám mohla viac pomôcť. Keď Ernest Hemingway v roku 1935 napísal *Zelené pahorky africké*, cítil, že podstupuje isté riziko: „[Pokúsil som sa] napísať absolútne pravdivú knihu, aby [som] zistil, či podoba krajiny ľudského konania v priebehu jedného mesiaca, ak sa podá pravdivo, môže súťažiť s dielom fantázie.“ O čo cennejšie by teda mohlo byť to, keby sme sa všetci navzájom podelili o svoje príbehy o skutočných stretnutiach s Bohom – nie o tie z vrcholkov hôr, ale o tie každodenné, ktoré prežívame počas roka.

Niektoré z týchto príbehov vám otvorí nové horizonty. Teda určite v to dúfam. Už len to, že sa učíme počúvať Boží hlas, môže pre nás predstavovať novú, nepreskúmanú a vzrušujúcu oblasť – spolu s neočakávanými radosťami pri každom novom zvrate. Bezpochyby budete prechádzať lekciami, ktoré ste si už osvojili, niektoré z nich pravdepodobne aj lepšie než ja. Ale možno ste na to už zabudli. Skutočne zabúdame

aj na tie najvzácnejšie stretnutia s Bohom. Možno vám teda pomôžem spomenúť si na to, čo ste azda stratili, a aj znovu to nadobudnúť. Možno vám pomôžem tiež prerozprávať váš vlastný príbeh, upriamiť váš pohľad na to, čo sa deje, a zaznamenať to tak, aby vám to neprekĺzlo pomedzi prsty.

Všimnite si, že v tejto knihe nie sú žiadne kapitoly. Život k nám takto neprichádza – v úhladne zorganizovaných úsekoch s výstižnými názvami kapitol a poznámkami pod čiarou. Nedostávame predsa pred spaním nejakú osnovu so zhrnutými bodmi na každý ďalší deň. Život k nám prichádza v rade príbehov, ktoré sa odohrávajú v priebehu času. Z každého príbehu sa pritom dá niečo naučiť. A niečo sa dá naučiť tiež vtedy, keď sa na to pozeráme z hľadiska plynutia času: vnímame tak opakovanie motívov, znovu sa vynárajúce útoky nepriateľa, Božiu ruku, a to aj v zdanlivo nesúvisiacich udalostiach. Myslím, že takýto formát vám umožní, aby ste sa počas tejto cesty zastavili na tých miestach, kde k vám hovorí Boh, vnáša do vášho príbehu viac svetla alebo vás učí niečo nové. Vtedy sa zastavte. Nech je to lekcia na daný deň. Nepreleťte to len tak. Neponáhľajte sa a nechajte ho hovoriť.

Verím, že sa s Bohom dá kráčať hlbšie. Verím aj v to, že sa môžeme naučiť počúvať jeho hlas. Uvedomujem si však, že to chvíľu trvá a že my všetci potrebujeme lepšie *chápať zmysel* udalostí vo svojom živote a toho, čo zažívame. A tak som k tejto knihe pridal ešte jeden rozmer. Pri niektorých kľúčových bodoch nájdete na tejto ceste odkazy na webovú stránku www.walkingwithgod.net. Na nej ponúkam ďalšie usmernenie, vysvetlenie a radu prostredníctvom videa. Nie je to síce to isté ako deliť sa o celu s Antonom alebo Benediktom, ale môže vám to pri kráčaní s Bohom veľmi pomôcť.

Určitú útechu nachádzam v tomto citáte od Fredericka Buechnera:

„Písanie autobiografie je miestami dosť znepokojujúce. Keď sa ma ľudia občas spýtali, na čom pracujem, pripadalo mi nemožné povedať im to bez akéhosi vnútorného začervenania sa. Ako keby to niekoho zaujímalo alebo malo zaujímať...

Ale robím to aj napriek tomu. Robím to, lebo sa mi zdá, že nezáleží na tom, kým ste, ani aký ste výrečný alebo niečo iné – ak rozprávate svoj vlastný príbeh s dostatočnou úprimnosťou a konkrétnosťou, stane sa z neho zaujímavý a v istom zmysle aj univerzálny príbeh...

Ak k nám Boh vôbec hovorí nejako inak než cez také oficiálne prostriedky, akými sú Písmo a Cirkev, potom si myslím, že sa k nám z veľkej časti prihovára prostredníctvom toho, čo sa nám deje. Teda jediné, čo som v tejto knihe urobil... je, že som si znova vypočul to, čo sa mi stalo – a tak dúfam, že to mojich čitateľov pohne k tomu, aby si aj oni znova vypočuli to, čo sa stalo im – pre zvuk jeho hlasu, ktorý je nadovšetko... [Pretože] jeho slovo nás môže uzdraviť a pritom je vzácnejšie než akékoľvek rozprávanie“ (*Now and Then (Teraz a potom)*).

Prelúdium

Leto
Jeseň
Zima
Jar

Učiť sa načúvať Božiemu hlasu

NAČÚVAŤ BOHU

Keby som len bol počúval!

Je našou rodinnou tradíciou, že po Dni vďakyvzdania sa vyberieme do lesa po vianočný stromček. Začali sme to tak robievať, keď boli chlapci ešte malí, a rokmi sa z toho stala udalosť, ktorá nám pomáha vstúpiť do vianočného obdobia. Vtedy zbalíme chlapcom veci a v sobotu ráno vyrážame do zasnežených hôr. Stasi berie v termoske horúcu čokoládu; ja zas nesiem lano a pílu. Nikdy sa asi nevyhnem tomu, aby som si zakaždým nemyslel, že „hneď za tamtým kopcom“ nájdem ešte krajší stromček. A tak kým ja odpílím strom, ktorý je vždy asi o meter vyšší ako treba, a vlečiem ho jeden a pol kilometra, ostatní členovia rodiny sa už dávno vytratilí smerom k autu. To všetko patrí k tradícii.

Keď si idete hľadať stromček na vlastnú päť, zoženiete dosť smiešne vyzerajúci stromček, asi taký, aký má Charlie Brown [Charlie Brown je kreslená postavička, ktorej vianočný stromček vyzerá dosť úboho, pozn. prekl.]. Je to však *naš* stromček, ako aj príbeh, ktorý sa k nemu viaže. A nám sa to páči. Teda väčšinou.

Minulý rok sme sa vybrali po stromček až cez víkend, ktorý bol týždeň *po* Vďakyvzdaní. K tomuto dobrodružstvu sa pridal nový vzrušujúci moment – kúpili sme si v horách

kúsok pozemku a mohli sme si tak po prvýkrát odpíliť stromček na vlastnej pôde. Hneď som si predstavil rodinnú túru lesom na snežniciach, neskôr spojenú s teplými nápojmi pri krbe, stolovými hrami a bohatými spomienkami. No celkom takto sa to neskončilo.

V noci nás prekvapila víchrica a bočné cesty boli zavalené viac než šesťdesiatcentimetrovou vrstvou snehu. Povedali sme si, že by sme sa mali odtiaľ dostať preč, kým sa dá, lenže ešte ani neprešlo päť minút cesty a už sme skĺzli do priekopy. Trvalo nám viac než hodinu, kým sme sa odtiaľ vyhrabali. Nemali sme totiž žiadnu lopatu. Viac-menej neúspešne sme používali lopáre na sneh, ktoré mali chlapci so sebou. Napokon sme náš Suburban predsa len donútili vyšplhať sa na cestu. Spravili sme to takto: všetci členovia rodiny stáli vonku na stúpačke z pravej strany vozidla a riadili ju ako katamarán, zatiaľ čo ja som stláčal plyn, čo to dalo.

Pomaly sme sa dostali naspäť na hlavnú cestu. Vyšiel som von, aby som skontroloval stromček (stromček sme zohnali a bol o meter vyšší), a zistil som, že máme na dvoch pneumatikách defekt. Nie na jednej, na dvoch. Vonku bolo desať stupňov, no keďže zavýjal severák, mali sme pocit, že je mínus desať. Vedel som, že mám jednu náhradnú pneumatiku, nie však dve. (Kto si berie dve? Alebo kto dostane dva defekty naraz?) Mal som aj tubu dajakého lepidla defektov – možno by sme s tým došli do mesta. Ale nie, bolo zamrznuté. Keď som vystúpil z auta, aby som to vyriešil, nechal som zapnuté výstražné smerovky, aby som pred našou poruchou varoval protiidúce vozidlá. A vtedy sa vybila batéria.

Slovo, ktoré mi prichádza na um, je *Boží súd*. Bola to tvrdá skúška.

Teraz si však musím priznať jedno: nemali sme ísť.

Za ten víkend sme sa modlili a pýtali sme sa Boha, kedy by bolo dobré vyraziť. Bolo to práve na druhý deň po

Vďakyvzdaní (piatok), keď sme obaja – ja aj Stasi – vnímali, ako nám Boh hovorí, že máme ísť hneď zajtra. Nedávalo nám to však zmysel. Boli sme unavení a chlapani chceli ísť pozrieť svojich kamarátov. Našlo sa mnoho „dôvodov“, prečo nejst', no ešte väčšmi to bolo spôsobené akousi pretrvávajúcou nedôverou, ktorá sa často maskuje za únavu – akousi vecou v nás, určitým druhom fňukania typu: *Naozaj? Bože, vážne to musíme spraviť teraz?* A tak sme túto radu odignorovali a šli až nasledujúci víkend. Nuž a v ten víkend, ktorý nám Boh odporučil, bolo krásne – žiadny sneh, slnečno a bezvetrie. Celá táto akcia by bola vydarená.

Ale nie. My sme si museli spraviť veci po svojom.

Ako znie ten starý hymnus? „Dôveruj a počúvaj, pretože niet inej cesty, ako byť šťastný v Ježišovi, než dôverovať a počúvať.“ Celej tejto tvrdej skúške sme sa mohli vyhnúť, keby sme jednoducho boli počúvali.

SILA PREDPOKLADOV

Dnes som v kníhkupectve narazil na jedného starého známeho.

Keď ma oslovil, bol som už vlastne na odchode, a tak som sa otočil, aby som ho pozdravil a chvíľku sa s ním porozprával. Vyzeral... no nie veľmi dobre. Z toho muža zostala len polovica. Lámal som si hlavu prečo. Čakal som, že mi povie, že utrpel nejakú veľkú stratu. Obával som sa, že stratil milovaného človeka. Alebo je to možno nejakou dlhodobou chorobou. Nie že by viditeľne chradol – tak ako k tomu dochádza v posledných štádiách rakoviny. Na jeho tvári však bolo niečo, akoby stratil podstatnú časť zo seba samého. Určite ste sa už stretli s takým výrazom. V skutočnosti ho majú mnohí ľudia. Je to zmätený a sklúčený výraz.

Počas nášho rozhovoru vyšlo najavo, že ho jednoducho nahlodávali dlhé roky zmätku, ktorých spoločným menovateľom bolo sklamanie.

Keď som odchádzal z kníhkupectva, pristihol som sa, že premýšľam nad jedným: *Mal taký potenciál. Čo sa stalo?*

Súviselo to s jeho predpokladmi.

Myslel si, že Boh – keďže je milujúci Boh – sa bude v jeho živote prejavovať. Teda v tom zmysle, že požehná jeho rozhodnutia... jeho službu... že mu zabezpečí dobrý život. Vyzeral otrasený a zranený tým, že sa tak nestalo. Snažil sa nedávať nič najavo, ale bolo vidno, že stratil svoje srdce. Toto je azda jeden z najčastejších, najnespochybniteľnejších a zároveň najnaivnejších predpokladov, ktorý spája ľudí veriacich v Boha. Nazdávame sa totiž, že preto, že veríme v Boha, a pretože je láska, urobí náš život šťastným. $A + B = C$. Možno nemáte toľko odvahy, aby ste to vyjadrili takto nahlas – dokonca si možno ani nemyslíte, že žijete v takejto domnienke –, no všimnite si, ako to vami otrasie, keď veci nejdú dobre. Všimnite si, akí sa cítite opustení a zradení, keď život nejde podľa vašich predstáv. Všimnite si, ako často máte pocit, akoby Boh v skutočnosti nebol tak blízko, akoby sa až tak veľmi nezaujímal, alebo že vášmu životu nevenuje pozornosť.

Nie je správne analyzovať niečí život, ak podrobne nepoznáme jeho situáciu ani príbeh, ktorý k tomu viedol, a už vôbec nie to, čo ním Boh zamýšľal. Mám však predsa len dosť informácií na to, aby som mohol povedať, že tento muž si myslel, že kresťanský život spočíva v tom, aby človek veril v Boha a konal dobro. Byť dobrým človekom... to je veru správne. Je to začiatok... ale len začiatok. Je to ako povedať, že mať dobré priateľstvo znamená nezradiť toho druhého. To určite pomôže. A tak by to aj malo byť. Priateľstvo je však o niečom hlbšom než len nedopustiť sa nijakej zrady,

nemyslíte? O tomto svojom známom viem i to, že žil v domnienke, že Boh v skutočnosti k svojim deťom nehovorí. A tak, keď sa cítil napadnutý či oslabený tým, ako sa jeho život vyvíja, nemal žiadny zdroj usmernenia či vysvetlenia. Bolo smutné vidieť, akú daň si to vyžiadalo.

Keď som odchádzal z kníhkupectva, premýšľal som nad predpokladmi každého z nás. Tie nám buď pomáhajú, alebo nás zraňujú, a to každý deň nášho života. Naše predpoklady riadia to, ako si vykladáme jednotlivé udalosti, a dávajú nášmu životu úžasnú silu a smerovanie. Preto je dôležité, aby sme sa na ne pozreli. Život nám len za jeden týždeň ponúka stovky príležitostí na to, aby sme preskúmali svoje predpoklady. O to väčšmi, keď kráčame s Bohom.

Prezradím vám jeden zo svojich predpokladov. Myslím si, že intímne krácanie s Bohom prostredníctvom rozhovoru máme na dosah ruky a malo by byť pre nás bežnou vecou. Zájdem však ešte ďalej – mám pocit, že ak *neobjavíte* takýto typ vzťahu s Bohom, váš duchovný život zakrpatie. A to následne okliešti zvyšok vášho života. Bez Boha nenájdeme život, tak ako ani nenájdeme Boha, ak nevieme, ako s ním dôverne kráčať. Úryvok z *Jánovho evanjelia* vám ozrejmi, na čo narážam. Ježiš v ňom hovorí o svojom vzťahu s nami – o tom, že on je Dobrý Pastier a my sme jeho ovce. Započúvajte sa, ako opisuje tento vzťah on sám:

„Veru, veru, hovorím vám: Kto nevchádza do ovčince bránou, ale prelieza inokade, je zlodej a zbojník. Kto vchádza bránou, je pastier oviec. Tomu vrátnik otvára a ovce počúvajú jeho hlas. On volá svoje ovce po mene a vyvádza ich. Keď ich všetky vyženie, kráča pred nimi a ovce idú za ním, lebo poznajú jeho hlas. Ja som brána. Kto vojde cezo mňa, bude spasený; bude vchádzať i vychádzať a nájde pastvu. Zlodej prichádza, len aby